

Työllisyysalueen muodostamista ja yhteistä toimielintä koskeva yhteistoimintasopimus

Kunnanhallitus 23.10.2023 § 326

Valmistelija: kunnanjohtaja Mikael Grannas, mikael.grannas(at)sipoo.fi

Julkisten työvoimapalveluiden kuntapohjaista uudelleen järjestämistä koskeva lainsäädäntö hyväksyttiin 23.3.2023 (HE 207/2022 vp; EV332/2022 vp). Sen myötä laaja kirjo palveluja, maksatustehtäviä ja vastuita, sekä myös näitä tehtäviä valtiolla hoitava henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksella kuntiin tai kuntayhtymiin 1.1.2025. Uudistuksen keskeisin ulottuvuus kuitenkin moninaisten siirtyvien palveluiden sijaan on siinä, että sekä TE-palvelujen rahoitusvastuu, että entistä suuremmalta osin myös työttömyyden sosiaaliturvakustannukset siirtyvät kunnille. Rahoituspohjaltaan tehtävät kuuluvat vuodesta 2025 alkaen kuntien saaman yleiskatteellisten valtionosuuden piiriin.

Järjestämistä koskeva lainsäädäntö edellyttää, että järjestämisvastuun vastaanottoa valmisteleva kunta ilmoittaa asiaan liittyvistä päätöksistä 31.10.2023 mennessä Työ- ja elinkeinoministeriölle. Kunnan tulee samalla ilmoittaa päätöksen kohteena oleva ratkaisu työvoimapalveluiden järjestämisestä yksin tai yhdessä muiden kuntien kanssa, sekä jälkimmäisessä tapauksessa toimittaa sopimus kuntien yhteistoiminnasta tai kuntayhtymän perussopimus. Tämän järjestämisspätöksen yhteydessä tulee toimittaa myös hyväksytty työvoimapalveluiden järjestämissuunnitelma, sekä ilmoitus TE-Toimiston toimitilojen vastaanottamisesta tai vastaanottamatta jättämisestä.

Ilmoitusten jättämiselle on asetettu kahden viikon määräaika järjestämistä koskevan päätöksen tai sopimuksen tekemisestä ja toimitettavaan ilmoituskokonaisuuteen liittyvien asiakirjojen on oltava

kunnan toimivaltaisten elinten hyväksymiä. Asiakirjoilta ei aikataulusyistä edellytetä lainvoimaisuutta. Kunnanvaltuuston päätöksen otteet toimitetaan Työ- ja elinkeinoministeriön antaman ohjeistuksen mukaisesti määräpäivään 31.10.2023 mennessä.

Valmistelun eteneminen

Sipoon kunta on loppuvuodesta 2022 alkuvuoteen 2023 selvittänyt eri vaihtoehtoja esiselvitysten kautta. Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda on selvittänyt jäsenkuntiensa yhteistä mallia, Itä-Uudellamaalla selvitetiin alueen kuntien yhteistä mallia syksystä 2022. Keravan ja Sipoon yhteisen työllisyysalueen edellytyksistä tehtiin esiselvitys vuoden 2022 loppupuolella. Lopputuloksena Sipoon suhteen oli aloittaa valmistelut Itä-Uudenmaan kuntien kanssa ja tästä yhteistyöstä tehtiin aiesopimus, josta kunnanhallitus päätti 27.3.2023. Tähän liittyen Sipoo päätti antaa työllisyyspäällikölle virkavapautta helmikuun loppuun 2024, jotta hän Porvoon kaupungin työntekijänä vastaa muiden Itä-Uudenmaan kuntien paitsi Porvoon seudullisesta valmistelusta.

Ensimmäinen Itä-Uudenmaan sopimusluonnos tuli Porvoon kaupunginhallitukselta niin, että Sipoon kunnanhallitus lausui asiasta

kokouksessaan 20.6.2023. Lausunto rakentui seuraavien periaatteiden ympärille:

1. Päätöksentekoa muokataan seudullisesti oikeudenmukaisemmaksi
2. Rahoituksen pitää olla tehokkuutta ja tuottavuutta kannustava
3. Järjestelmän kokonaiskustannus ei saa olla nykyistä korkeampi
4. Kunnan maksuosuus ei saa olla "epäreilu"

Neuvottelujen jälkeen Porvoon kaupunginhallitus lähetti kesän jälkeen uuden luonnoksen lausuttavaksi, jota Sipoon kunnanhallitus käsitteli kokouksessaan 25.9.2023 hyläten ehdotuksen, koska päätöksenteko ei edelleenkään ollut seudullisesti oikeudenmukainen ja rahoitusratkaisu oli Sipoolle epäedullinen.

Perustuen kesäkuiseen lausuntoon ja huoleen siitä, että Sipoon tavoitteet yhteistyömallissa eivät toteudu Itä-Uudenmaan alueella, kunta aloitti tunnustelut Keski-Uudenmaan ja Keravan suuntaan. Keravan kohdalla löytyi yhteistä intressiä jatkaa esiselvitykseen jäänyttä valmistelua. Työ eteni niin, että samassa kunnanhallituksen kokouksessa, jossa hylättiin Porvoon sopimusluonnos, käsiteltiin Kerava-Sipoo alueen yhteistyöperiaatteet, jotka hyväksyttiin. Keravan ja Sipoon sopimusvalmistelu on jatkunut näiden periaatteiden mukaisesti.

Porvoon kaupunki lähetti 3.10.2023 lopullisen sopimusversion hyväksyttäväksi. Tässä sopimuksessa on myös Sipoo mukana. Sopimukseen on tehty seuraavat muutokset verrattuna Sipoon kunnanhallituksen käsittelemään edelliseen versioon:

Kappale 3 lisäys "Varapuheenjohtajana toimivat väestömäärältään alueen toiseksi suurimman ja kolmanneksi suurimman kunnan edustajat siten, että edustus vaihtuu kahden vuoden välein. Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimii toiseksi suurimman kunnan edustaja."

Kappale 8.3 lisäys: "Yhteistoiminnan tehtävissä ja niiden rahoituksessa noudatetaan talousarviota"

Kappale 8.4 muutos, johon lisätty valtionosuudet: "Talousarvion laatimisen periaatteina toimivat alueen työllisyystilanne, arvioitu palvelutarve ja valtionosuudet."

Kappale 11 lisäys: "Sopijakunnilla on oikeus tutustua yhteistoiminta-asioiden kirjanpitoon ja hallintoon."

Uusi kappale 14: "14. Erytistoimivallan käyttöön ottaminen

Erytistoimivallan käyttöön ottamisesta ja sen edellytyksistä on säädetty vastuukunnan hallintosäännössä."

Nämä muutokset eivät kosketa niitä periaatteita, jonka perusteella kunnanhallitus hylkäsi sopimuksen aiemman käsittelyn yhteydessä ja näin ollen aikaisemman päätöksen perusteet eivät ole muuttuneet.

Kerava-Sipoo työllisyysalue

Tässä mallissa sopijakunnat muodostaisivat yhteisen Keravan ja Sipoon työllisyysalueen. Kunnat hoitaisivat tehtävää yhteisenä toimielimenä, jossa

Keravan kaupunki toimisi vastuukuntana. Sipoo siirtäisi työvoimapalveluidensa järjestämisvastuun Keravan kaupungille ja Kerava vastaisi kuntalain 8 §:n 2 momentin mukaisesti palveluiden ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta; tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä; tuottamistavasta; tuottamisen valvonnasta; sekä viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Työllisyysalueen lakisääteisten TE-palveluiden järjestämisestä vastaisi kuntien yhteisenä toimielimenä Keravan kaupungin työllisyysasioista päättävä elin, joka tällä hetkellä on kaupunginhallituksen henkilöstö- ja työllisyysjaosto. Sipoon kunta osallistuisi työllisyysalueen palveluja koskevaan päätöksentekoon tässä toimielimessä. Päätöksenteon organisoinnista sekä jäsenten nimeämisestä sovitaan tarkemmin kuntien välisellä sopimuksella.

Yhteisen työllisyysalueen puitteissa Kerava ja Sipoo pyrkisivät edistämään parhaalla mahdollisella tavalla työn kysyntää ja tarjontaa sekä työnhakijoiden ja työnantajien kohtaantoa, edistämään työvoiman liikkuvuutta, vahvistamaan työllisyyspalveluiden kytkeytymistä kuntien elinvoimaan sekä vähentämään työttömyyttä. Kunnat pyrkisivät yhdessä järjestämään työvoimapalvelut vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti ja etsimään uusia ratkaisuja erityisesti työnantajien ja yritysten osaavan työvoiman saatavuuden.

Työvoimapalvelujen järjestäminen Keravan ja Sipoon työllisyysalueella

Molempien kuntien palvelutarpeita huomioiva järjestämissuunnitelma lähtee siitä ajatuksesta, että asukkaille turvataan TE-palvelut lähipalveluina. Työllisyysalue sijoittuu kahden hyvinvointialueen alueelle ja se edellyttää sekä työttömien terveystalvelujen, monialaisten palvelujen ja muiden työllisyyspalveluiden kytkeytyvien yhdyspintojen huomioimista valmistelussa kuntakohtaisesti.

Kerava ja Sipoo ovat kasvavia kuntia ja niiden yhteinen työvoimapohja 30 566 henkilöä (vuonna 2021), täyttää hallituksen esityksessä mainitun 20 000 henkilön kriteerin. Työssäkäynnin näkökulmasta työllisyysalueelta pendelöidään ja sinne pendelöidään monesta eri kunnasta Uudeltamaalta ja muista maakunnista. Palvelujen ja yhteistyömallien suunnittelussa, kehittämisessä ja toimeenpanossa huomioidaan alueen vahva kaksikielisyys sekä työvoiman liikkuvuus moneen suuntaan.

Koko pääkaupunkiseutu ja kehyskunnat sen ympärillä ovat yhteistä Helsingin työssäkäyntialuetta ja Keravalta ja Sipoosta käydään erityisesti Helsingissä paljon töissä, näiden pendelöintiaste on 66 %. Tämän vuoksi tarvitaan yhteistyötä myös yli tulevien työllisyysalueiden ja hyvinvointialueiden rajojen. Saadessaan järjestämisvastuun, Keravan ja Sipoon työllisyysalue voi tehdä joustavasti sopimuksellista yhteistyötä muiden tulevien työllisyysalueiden, kuten esimerkiksi Vantaan, koko pääkaupunkiseudun ja muiden muodostuvien työllisyysalueiden kanssa.

Tarkemmin palveluiden järjestämisen tapaa, suunnitelmaa niiden toteuttamiseksi, yhteistyömuotoja, työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen sekä työvoiman liikkuvuuden edistämistä, sekä varautumista rakennemuutostilanteisiin on kuvattu mainitussa järjestämissuunnitelmassa. Nyt valmisteltu järjestämissuunnitelma on kehys, joka hioutuu yksityiskohtien osalta myöhemmässä yhteisvalmistelussa ja voi muuttua kuntien yhteistoimintaa määrittävän sopimuksen mahdollistamissa rajoissa.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Grannas Mikael
Ehdotus	<p>1. Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se hylkää Porvoon kaupungin sopimuksen Itä-Uudenmaan yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseksi (liite 3).</p> <p>2. Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se hyväksyy liitteen 1 mukaisen sopimuksen yhteisestä toimielimestä julkisten työvoimapalveluiden järjestämiseksi Keravan kaupungin ja Sipoon kunnan välillä.</p> <p>3. Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se valtuuttaa kunnanjohtajan tai määräämänsä allekirjoittamaan edellä mainitun yhteistoimintasopimuksen ja tekemään siihen teknisluontoisia muutoksia.</p> <p>4. Kunnanhallitus hyväksyy liitteen 2 mukaisen Keravan ja Sipoon työllisyysaluetta koskevan työvoimapalvelujen järjestämissuunnitelman. Tämä päätös purkautuu, jos valtuusto ei hyväksy Keravan ja Sipoon yhteistä sopimusta TE-tehtävien hoitamiseksi.</p> <p>Pykälä tarkastetaan välittömästi.</p>
Käsittely	<p>Esittelijä muutti ehdotustaan seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liitteisiin lisättiin suunnitelman Porvoon työllisyysalueen palveluiden järjestämisestä. - Yhteistoimintasopimukseen Keravan ja Sipoon työllisyysalueesta tehtiin teknisiä korjauksia. - Päätösehdotusta täydennettiin esittämällä sopimukseen täydennystä siten, että toimielimen kokouksissa on oltava paikalla jäseniä molemmista kunnista työllisyysalueen asioita käsiteltäessä.
Päätös	<p>1. Kunnanhallitus esitti valtuustolle, että se hylkää Porvoon kaupungin sopimuksen Itä-Uudenmaan yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseksi (liite 3).</p> <p>2. Kunnanhallitus esitti valtuustolle, että se hyväksyy liitteen 1 mukaisen sopimuksen yhteisestä toimielimestä julkisten työvoimapalveluiden järjestämiseksi Keravan kaupungin ja Sipoon kunnan välillä.</p> <p>3. Kunnanhallitus esitti valtuustolle, että se valtuuttaa kunnanjohtajan tai määräämänsä allekirjoittamaan edellä mainitun yhteistoimintasopimuksen ja tekemään siihen teknisluontoisia muutoksia.</p> <p>4. Kunnanhallitus hyväksyi liitteen 2 mukaisen Keravan ja Sipoon työllisyysaluetta koskevan työvoimapalvelujen järjestämissuunnitelman. Tämä päätös purkautuu, jos valtuusto ei hyväksy Keravan ja Sipoon yhteistä sopimusta TE-tehtävien hoitamiseksi.</p> <p>5. Kunnanhallitus esitti sopimukseen täydennystä siten, että toimielimen kokouksissa on oltava paikalla jäseniä molemmista kunnista työllisyysalueen asioita käsiteltäessä.</p> <p>Pykälä tarkastettiin välittömästi.</p>

Liitteet

Valtuusto 30.10.2023 § 96

555/14.00.00.00/2023

Kunnanhallituksen ehdotus

1. Valtuusto hylkää Porvoon kaupungin sopimuksen Itä-Uudenmaan yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseksi (liite 3).
2. Valtuusto hyväksyy liitteen 1 mukaisen sopimuksen yhteisestä toimielimestä julkisten työvoimapalveluiden järjestämiseksi Keravan kaupungin ja Sipoon kunnan välillä.
3. Valtuusto valtuuttaa kunnanjohtajan tai määräämänsä allekirjoittamaan edellä mainitun yhteistoimintasopimuksen ja tekemään siihen teknisluontoisia muutoksia.

Pykälä tarkastetaan välittömästi.

Käsittely

Carola Juselius esitti, että valtuusto hyväksyy Porvoon kaupungin sopimuksen Itä-Uudenmaan yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseksi.

Liike Nytin valtuustoryhmä kannatti Carola Juseliuksen vastaehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että asiassa oli tehty kannatettu vastaehdotus, minkä vuoksi oli äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että asian kunnanhallituksen ehdotusta kannattavat äänestävät "jaa" ja Carola Juseliuksen vastaehdotusta kannattavat äänestävät "ei". Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Äänestys:

Kunnanhallituksen ehdotus, "jaa" - 38 ääntä

Carola Juseliuksen vastaehdotus, "ei" – 5 ääntä

Puheenjohtaja totesi, että kunnanhallituksen ehdotus hyväksytään äänin 38-5.

Päätös

Valtuusto hyväksyi kunnanhallituksen ehdotuksen.

Pykälä tarkastettiin välittömästi.

Liitteet

- Liite 1 - Yhteistoimintasopimus Keravan ja Sipoon työllisyysalue, kh 23.10.2023 § 326
- Liite 2 - Luonnos järjestämissuunnitelmaksi, Keravan ja Sipoon työllisyysalue
- Liite 3 - Sopimus Itä-Uudenmaan yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseksi
- Liite 4 - Suunnitelma Porvoon työllisyysalueen palveluiden järjestämisestä
- Liite 5 - Äänestystulokset kv 30.10.2023 § 96